

„Mojžíš psal o Já“

Pietro Archiati

V deváté kapitole Janova evangelia je ústředním bodem sporu jiný výrok zákoníků: „Jsme žáci Mojžíšovi.“ K fyzickému tělu zděděnému od Abrahama přistupuje zákon zjevený Mojžíšem. Výrok „Jsme žáci Mojžíšovi“ chce říci: Naše identita, nejnaternější skutečnost naší duše, spočívá v poslušnosti, v dodržování hebrejského zákona Tóry. Je to dodržování tohoto zákona, které z nás dělá to, čím jsme.

Proti této identitě dané věrností zákonu Kristus říká: „Mojžíš psal o Já-jsem“ (J 5,46). Tato věta bývá obvykle překládána jako: „Mojžíš psal o mně.“ Člověk si klade otázku: Kdypak psal nebo mluvil Mojžíš o Kristu? Už jsme vyložili, jaký je obsah desatera přikázání: Je to desatero vývojových zákonů, které každému člověku umožňují víc a víc se stávat vědomým a svobodným Já. Mojžíš tedy ve svých zákonech mluvil o vývoji vedeném onou duchovní bytostí, jež v sobě nese všechny síly jáského vývoje. Tím, kdo inspiroval Mojžíše, nemohl být nikdo jiný než bytost Já, jež v desateru zákonů ukazuje desatero vývojových cest, na nichž se každý člověk může víc a víc stávat Já.

V desáté kapitole se pak ukazuje poslední důsledek tohoto obrovského střetu. První výrok Židů zněl: „Jsme děti Abrahamovy,“ a první odpověď: „Dříve než byl Abraham, bylo Já-jsem.“ Druhý výrok zněl: „Jsme žáci Mojžíšovi,“ načež následoval druhý Kristův požadavek: „Mojžíš psal o Já-jsem.“ Třetí, definitivní krok v naplnění zákona vývojem jáských sil je ukázán v monumentálních Kristových slovech „Jste bohové!“ (Oei eote, theoi ešte; J 10,34). Také zde Kristus cituje Starý zákon, židovskou Tóru! Těmito slovy říká: Každý člověk je povolán k tomu, aby se ve svém Já stával stále božštějším, aby se stále více stával božským spolustvořitelem ve svém myšlení a ve svém jednání. Stá- vá-li se člověk stále živějším ve svém myšlení, stále vynalézavějším ve své lásce, pozná, že je božsky-duchovní bytostí, žijící v duchovním světě. Stále bytostněji se podílí na božském stvoření.

Bezprostředně po tomto výroku, v jedenácté kapitole, naplní Kristus vzkříšením Lazara své proroctví všech proroctví, v němž přislubuje: „Jste bohové.“ U Lazarova vzkříšení nejde o navrácení mrtvého zpět do života. Lazar byl v oněch třech a půl dnech, kdy jeho tělo leželo v hrobce na márách, jako člověk ve své duchovní domovině - spojený s Kristem. Fyzické tělo se nacházelo ve stavu na

pomezí spánku a smrti. Lazarovo vzkříšení lze chápat jako prafeno- mén zbožštění, stávání se Bohem jakožto završení veškerého zlidšťování, stávání se člověkem. Neboť čím lidštějším se člověk stává, tím více se stává kristovským, a čím více je kristovským, tím více je božským a tím také lidským.

„Naplnění“ zákona lidského vývoje spočívá v plnosti lidství, v překonání každé jednostrannosti a každého nedostatku. Každý zvláštní impulz si nárokuje výlučnost, a v překonání jakéhokoli ztotožňování se se skupinou nalézá člověk své plné lidství. Duch lidstva jako nedělitelné jednoty všech lidí umožňuje každému člověku, aby na jedné straně naplnil to, co je obecně lidské, a na druhé straně i to, co je jedinečně jáské.